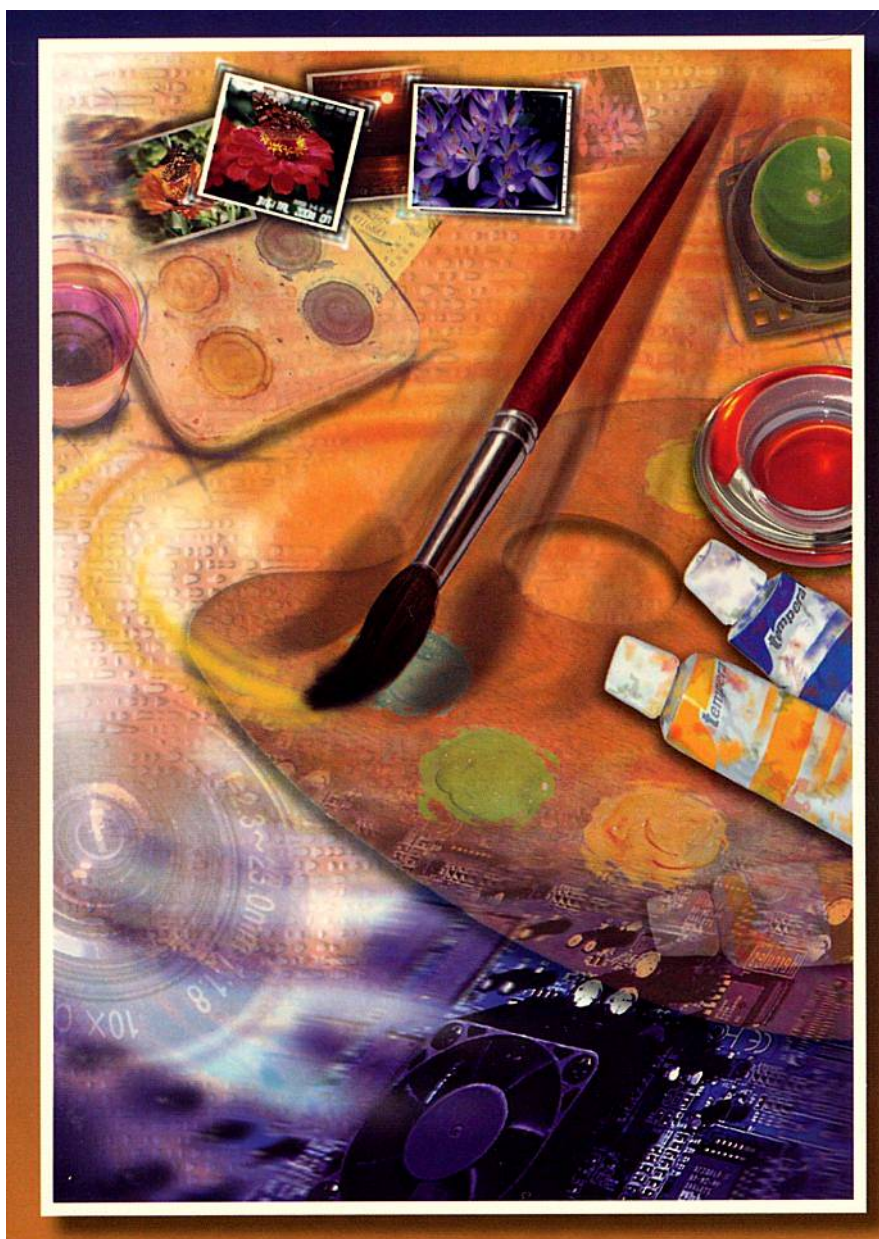

Adobe Photoshop

Základní operace :

- Nový soubor
- Otevření souboru
- Prohlížeč souborů
- Import
- Uložení souboru
- Uložení souboru pro web
- Práce se schránkou
- Historie
- Tisk

Základní operace

V této kapitole se seznámíte s činnostmi, které pravděpodobně budete znát z jiných programů. Půjde zejména o práci se soubory. Program Photoshop však pro tuto oblast nabízí i jiný přístup k těmto obvyklým úkonům.

Zahájení práce

Program Photoshop po svém spuštění nezaloží automaticky nový (prázdný) dokument tak, jak jste zvyklí například v textovém editoru MS Word. Uživatel si sám rozhodne, jakým způsobem zahájí práci. Má tyto možnosti:

- Vytvořit nový soubor.
- Otevřít již existující soubor.
- Importovat.

Seznámíme se s těmito možnostmi podrobněji.

NOVÝ SOUBOR

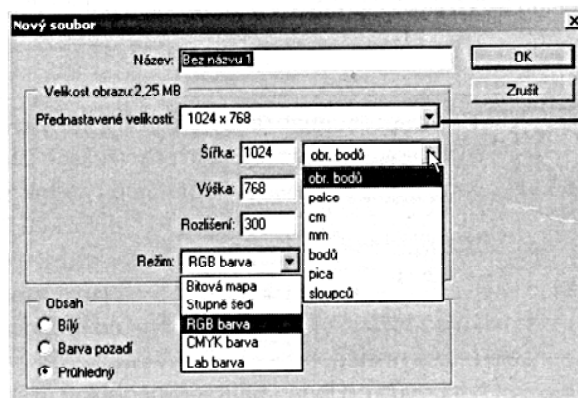
Tento postup zvolíte obvykle v situaci, kdy budete chtít vytvořit nějakou grafiku pomocí kreslicích nástrojů nebo efektní nápis či plochu s texturou (texturou je například imitace přírodního materiálu). Jako zcela konkrétní příklad lze uvést vytvoření tlačítek (tzv. buttonů) pro internetovou stránku.

K vytvoření nového dokumentu potřebujete vyvolat příslušné dialogové okno. To provedete klepnutím myši na nabídku **Soubor** a následně na položku **Nový**. V tomto okně zadáte, respektive změníte požadované hodnoty.

- **Název** souboru není vysloveně nutné v tuto chvíli zadávat. Bude možné jej zadat ve chvíli, kdy budete soubor ukládat.
- **Přednastavené velikosti** - v této rozevírací nabídce (klepněte myši na symbol ▾) si můžete vybrat některou z běžných velikostí. V našich podmínkách připadají v úvahu evropské formáty (velikosti A4, A3), nebo typická nastavení monitoru (640x480, 800x600, 1024x768 obrazových bodů). Pokud si vyberete z této nabídky, dosadí se do dalších políček (Šířka, Výška, Rozlišení) odpovídající hodnoty a jednotky automaticky.
- **Šířka a Výška** - hodnoty do těchto políček zadáváte v případě, že potřebujete jinou velikost než přednastavenou. (Zadání provedete tak, že klepnutím myši do políčka sem umístíte kurzor, klávesou **DELETE** nebo **BACKSPACE** smažete hodnotu a napíšete novou.) V rozevírací nabídce s jednotkami zvolte jednotku odpovídající zadané číselné hodnotě. Pokud připravujete soubor, který se bude tisknout (samostatně, nebo jako součást nějaké stránky, například textového dokumentu), pracujte s centimetry nebo milimetry. Pokud bude soubor součástí internetové stránky, používejte jednotku obrazové body. Pozor, nezaměňujte s jednotkou body, jedná se o typografickou jednotku.
- **Rozlišení** - zadejte hodnotu podle toho, k jakému účelu bude obrázek použit. Pro zjednodušení si pamatujte, že obrázkům zobrazovaným na monitoru stačí nižší hodnota - obvykle 72 bodů na palec, ale obrázky pro tisk potřebují vyšší hodnotu - obvykle 300 bodů na palec. Pokud jde o jednotky rozlišení, používejte výhradně body na palec (dpi), druhá z nabízených jednotek se v praxi téměř neužívá.

Upozornění: Ve Photoshopu se místo slova dokument užívá obecnější termín soubor.

Jiná
Letter
Legal
Tabloid
2 x 3
4 x 6
5 x 7
8 x 10
640 x 480
800 x 600
1024 x 768
468 x 60 web banner
720 x 540 Std. NTSC 60i
720 x 534 Std. NTSC DV/DVD
864 x 486 Wide NTSC 60i
864 x 480 Wide NTSC DV/DVD
768 x 576 Std. PAL
1024 x 576 Wide PAL
1280 x 720 HDTV 720P
1920 x 1080 HDTV 1080i
A4
A3
B5
B4
B3

Tip: V políčkách dialogového okna **Nový soubor** se objevují hodnoty podle souboru, se kterým se naposledy pracovalo. Pokud podržíte stisknutou klávesu **ALT**, změní se tlačítko **Zrušit** na **Obnovit**. Klepnutím myši na toto tlačítko provedete návrat k výchozím hodnotám.

Upozornění: Při volbě jednotek kontrolujte, zda odpovídají zadané číselné hodnotě. Může se vám stát, že zadáte šířku 200 a výšku 100 bodů, ale jednotky zůstanou nastaveny z předchozí práce v centimetrech. Váš soubor pak bude mít velikost (datovou, tedy v kilobytech či megabytech) několikanásobně větší, a pokud bude hodnota rozlišení třeba 300, bude velikost přímo astronomická.

- **Režim** barev zvolte podle vašeho záměru. (O barevných režimech jsme si říkali na straně 7.)

Výše popsané parametry mají vliv na datovou velikost souboru, tedy kolik bytů (čti bajtů) zabere obrázek v paměti počítače. Tuto hodnotu program průběžně ukazuje v levé horní části okna.

- **Obsah** je poslední částí popisovaného okna. Zde určujete, zda podklad nového obrázku bude bílý, průhledný, či se má použít předvolená barva (barva pozadí). Pokud budete připravovat grafiku pro internetové stránky, které s průhledností pracují, nebo pracovat s vrstvami (viz další kapitoly), bude vhodnější volit právě průhledné pozadí. Toto nastavení se projeví tak, že nový obrázek bude vyplněn bílošedou šachovnicí.

Po klepnutí na **OK** máme k dispozici samostatné okno pro zahájení práce. Na tomto místě se zatím zmíníme jen o titulní liště. Obsahuje tyto údaje: název souboru, velikost zobrazení v % (hodnota nad 100 % znamená, že obrázek je zvětšený oproti skutečnosti, a obráceně menší hodnota znamená, že obrázek je na obrazovce zmenšený). V závorce je pak uvedena aktuální vrstva (pokud jsme zvolili průhledný podklad) a zvolený barevný režim.

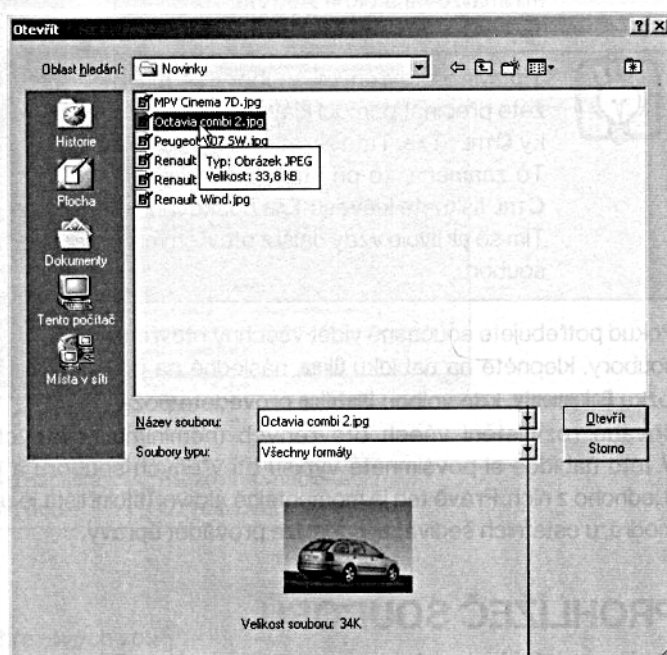

OTEVŘENÍ SOUBORU

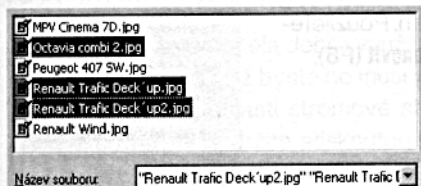
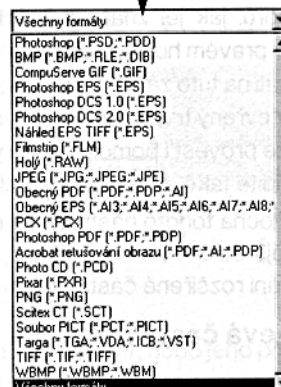
Častější bude situace, kdy budete chtít ve Photoshopu otevřít obrázek, který již existuje a je uložený na pevném disku počítače (nebo na disketě či CD). Klepnutím na položku **Otevřít...** z nabídky **Soubor** (nebo klávesovou zkratku **CTRL+O**) vyvoláte dialogové okno, které jistě budete znát i z jiných programů. Od uživatele se očekává, že označí klepnutím myši zobrazený soubor (jeho název) a pokračuje klepnutím na tlačítko **Otevřít** (variantou této akce je dvojité poklepání na název souboru). Toto dialogové okno vám umožňuje provádět i jiné obvyklé činnosti: procházet složkami, vytvářet složky, mazat či přejmenovávat soubory a složky, měnit typ zobrazení (výpis souborů a jejich seřazení), kopírovat a přesouvat. Tyto činnosti a jejich ovládání vám budou známy třeba z programu Průzkumník Windows, a proto je nebudeme podrobně popisovat.

Užitečnou pomůckou pro lepší orientaci ve větším množství obrázků je zobrazování náhledu. Pokud se vám náhled nezobrazuje, znamená to, že nebyl vytvořen nebo uložen se souborem (některé starší programy to neumožňují).

Někdy budete potřebovat otevřít více souborů. V takové situaci není potřeba několikrát opakovat celou operaci otevírání. Na obrázku v dolní části stránky vidíte, že je označeno více souborů najednou. Pověšimně si též, že názvy souborů jsou vypsány i v příslušném políčku. Pokud v tuto chvíli klepnete na tlačítko **Otevřít**, otevřou se postupně všechny čtyři označené soubory. Jak ale označit více souborů? Jedna možnost je držet při označování souborů (levým tlačítkem myši) stisknutou klávesu **CTRL**. Pokud ale budete držet klávesu **SHIFT**, budete moci označit sérii souborů: označíte-li první a pak například čtvrtý soubor, bude automaticky označen i soubor druhý a třetí. Konečně můžete použít klávesovou zkratku **CTRL+A**, jež označí všechny soubory, které se v okně zobrazily.

Tip: Text **Všechny formáty** v políčku **Souborů typu** znamená, že se zobrazují veškeré obrazové soubory, jejichž formát umí Photoshop otevírat. Pokud v této rozvírací nabídce vyberete konkrétní formát, například TIFF, budou se zobrazovat pouze soubory tohoto typu (formátu).

Upozornění: Možná jste si všimli, že v nabídce **Soubor** je i položka **Otevřít jako...** Jedná se o variantu otevírání souborů, kde se musí pro otevření zvolit konkrétní formát souboru. Dalším rozdílem je chybějící náhled označeného souboru. Otevírání souborů tímto způsobem se téměř nepoužívá.

Práce s více soubory

Při otevření více souborů najednou máte několik možností jak s nimi na pracovní ploše pracovat. Každý soubor se otevře do samostatného okna a tato okna se uspořádají do tzv. kaskády, kterou vidíte vpravo na obrázku. S okny můžete pracovat tak, jak jste zvyklí v systému Windows, tedy měnit jejich velikost, přemisťovat je, minimalizovat, nebo samostatně zavírat.

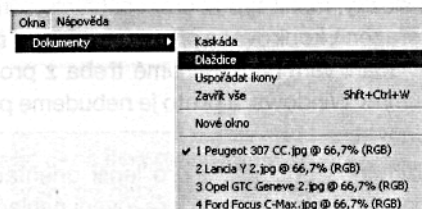

Upozornění: Okno s obrázkem, které minimalizujete, zůstane ve spodní části pracovní plochy Photoshopu, nikoliv na hlavním panelu Windows - vedle tlačítka **Start**. Pokud budete jiné okno s obrázkem maximalizovat, budou všechna minimalizovaná okna zakryta.

Tip: Mezi otevřenými soubory se můžete přepínat pomocí klávesové zkratky **CTRL+TAB**. Tato zkratka je cyklická. To znamená, že při stisknutí klávese **CTRL** tisknete klávesu **TAB** opakovaně. Tím se aktivuje vždy další z otevřených souborů.

Pokud potřebujete současně vidět všechny otevřené soubory, klepněte na nabídku **Okna**, následně na položku **Dokumenty**, kde volbou **Dlaždice** provedete požadované rozmístění všech otevřených (neminalizovaných!) souborů. V této nabídce si povšimněte výpisu otevřených souborů a označení ☒ u jednoho z nich. Právě ten je momentálně aktivní (titulní lišta je u tohoto okna modrá, u ostatních šedivá) a v něm lze provádět úpravy.

PROHLÍŽEČ SOUBORŮ

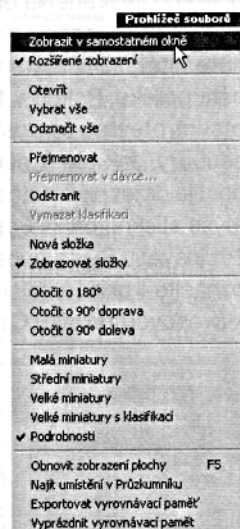
Vraťme se ještě k otevírání souborů. Ve Photoshopu 7 je nový nástroj, který v mnohém předčí běžný způsob otevírání souborů, jak jej znáte z jiných programů. Tento nástroj se jmenuje **Prohlížeč souborů**. Naleznete ho v zásobníku palet (v pravém horním rohu pracovní plochy). K jeho spuštění postačí klepnout myší na záložku **Prohlížeč souborů**. Opětovné klepnutí na tuto záložku (nebo kamkoliv mimo plochu tohoto nástroje) se **Prohlížeč souborů** minimalizuje. Pokud jej potřebujete mít otevřený trvale, táhněte myší za záložku ven ze zásobníku palet. Prohlížeč bude umístěn do samostatného okna. Tuto akci lze provést i pomocí nabídky, kterou vyvoláte klepnutím na symbol v záložce. V této nabídce vidíte také další možnosti, ale nejprve se seznámíme se samotným prohlížečem souborů.

Plocha tohoto nástroje má dvě části - pravou (hlavní) a levou (rozšířenou). Na obrázku na protější straně vidíte obě části, ale klepnutím na tlačítko (v dolní části) můžete potlačit zobrazení rozšířené části (dalším klepnutím její zobrazování obnovíte).

Levá část Prohlížeče

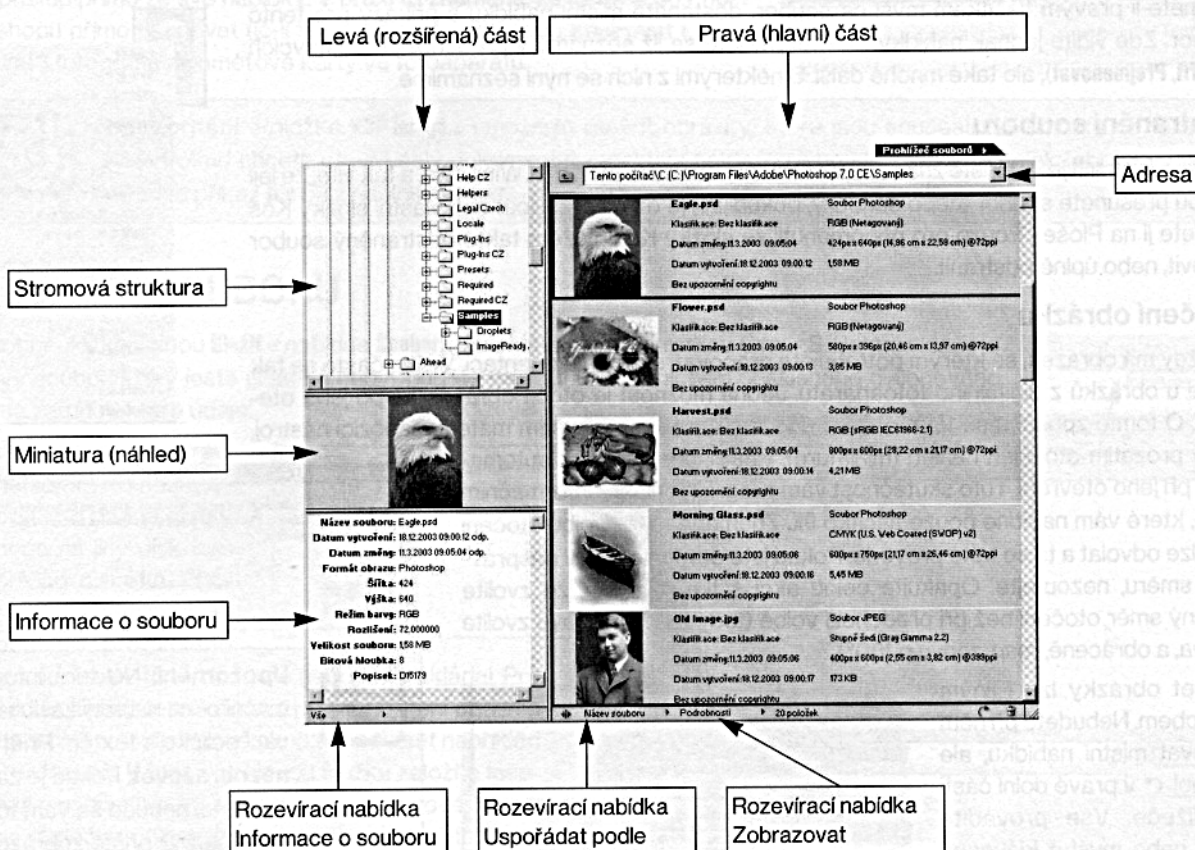
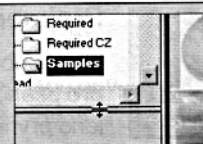
Levá část je rozčleněna na tři pole:

- **Stromová struktura.** S tímto schematickým znázorněním systému složek můžete pracovat tak, jak jste zvyklí v Průzkumníku. Jenom pro připomenutí: klepnutím na symbol (rozbalit) se zobrazí podsložky, klepnutím na (sbalit) se zobrazení podsložek zruší. Klepnete-li na název složky levým tlačítkem myši, zobrazí se v pravé části prohlížeče její obsah. Použijete-li pravé tlačítko myši, obdržíte místo očekávané místní nabídky pouze příkaz **Obnovit (F5)**.
- **Miniatura.** Zobrazuje se náhled označeného souboru.
- **Informace o souboru.**

Tip: Velikost jednotlivých částí **Prohlížeče** souborů je možné měnit. Najedete-li myši na oddělovací čáru, změní se ukazatel myši na dvojitou černou šipku . Stisknutím levého tlačítka myši a tažením ve směru šipek upravíte poměr velikostí mezi příslušnými dvěma částmi **Prohlížeče**.

Pravá část Prohlížeče

Tato část obsahuje výpis aktuální složky - tedy všech obrazových souborů a složek, které obsahuje. Jakým způsobem bude tento výpis zobrazen, si zvolíte z rozevíracích nabídek **Zobrazovat** a **Uspořádat podle** (v dolní části Prohlížeče). Třetí rozevírací nabídka (**Informace o souboru**) obsahuje poněkud záhadnou položku **EXIF**, která umožňuje zobrazit informace o snímku pořízeném digitálním fotoaparátem (čas expozice, rychlost závěry apod.).

Vraťme se zpátky k výpisu souborů a věnujme se dalším možnostem Prohlížeče souborů.

Otevření souboru

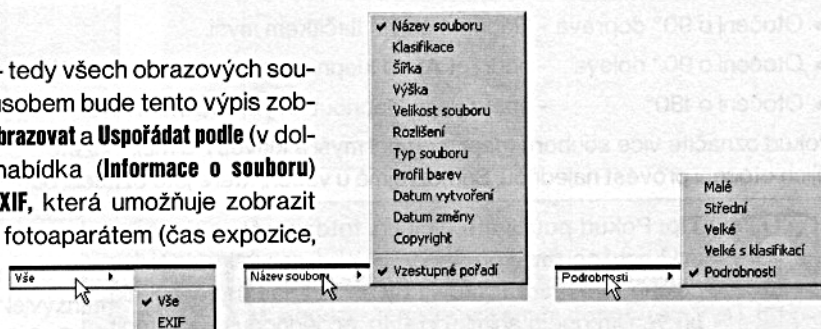
Tuto operaci provedete celkem intuitivně buď dvojitým poklepáním levým tlačítkem myši na tento soubor, nebo jeho přetažením myši na pracovní plochu Photoshopu (ukazatel myši se změní na tvar). Při tažení myši postačí opustit pravou část Prohlížeče, ale pozor, nepouštějte tlačítko myši, pokud se nacházíte ve stromové struktuře - došlo by k přesunutí souboru!

Kopírování a přesouvání

Prohlížeč můžete docela dobře využít i ke kopírování nebo přesouvání souboru, a to aniž byste ho museli otevřít. Přesunutí provedete tažením myši do oblasti stromové struktury na vybranou složku. Pokud při tažení podržíte stisknutou klávesu **CTRL** (ukazatel myši se změní na), neprovede se přesouvání, ale kopírování.

Tip: I v Prohlížeči souborů můžete otevírat, přesouvat či kopírovat více souborů najednou. Stačí při označování souborů myši přidržet stisknutou klávesu **CTRL**, resp. **SHIFT**.

Přejmenování souboru

Přejmenování souboru je v Prohlížeči poněkud jiné než v Průzkumníku. Políčko s názvem souboru se otevře pro psaní, jakmile klepnete myší na text. Přitom pro zápis nového názvu zůstává aktivní (modře podbarvená) jeho první část, a nikoliv i přípona. Ostatně změnit nebo smazat příponu souboru v Prohlížeči ani není možné.

Klepnete-li pravým tlačítkem myši na soubor, dostanete místní nabídku s příkazy pro tento soubor. Zde vidíte jednak nabídky, se kterými jste se již seznámili v předchozích odstavcích (**Otevřít**, **Přejmenovat**), ale také mnohé další. S některými z nich se nyní seznámíme.

Odstranění souboru

Položka **Odstranit** je vám jistě známá z prostředí operačního systému Windows, a tak víte, že její volbou přesunete soubor (nebo soubory, pokud jich je označeno více) do zvláštní složky Koš (najdete ji na Ploše). Pouze pro připomenutí: ze složky Koš můžete takto odstraněný soubor obnovit, nebo úplně odstranit.

Otočení obrázku

Ne vždy má obrázek, se kterým potřebujete pracovat, správnou orientaci. Velice často se tak stane u obrázků z digitálního fotoaparátu. Jedna možnost je otočit obrázek až po jeho otevření. O tomto způsobu se také později dozvíte. V tuto chvíli ovšem máte k dispozici nástroj, který prozatím otočí jen náhled (miniaturu), vlastní obrázek pak automaticky při jeho otevření. Tuto skutečnost vám program ohlásí v informačním okně, které vám nabídne pouze tlačítko **OK**. Znamená to, že volbu otočení již nelze odvolat a ta se také provede. Pokud jste otočení zvolili v nesprávném směru, nezužujte. Opakujte celou akci s tím rozdílem, že zvolíte opačný směr otočení než při předchozí volbě (tedy místo doprava zvolíte doleva, a obráceně, resp. znovu o 180°).

Otáčet obrázky lze i jiným způsobem. Nebudete při něm používat místní nabídku, ale symbol v pravé dolní části Prohlížeče. Vše provádíte myší, nebo myší a klávesou ALT:

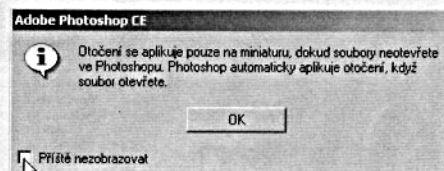
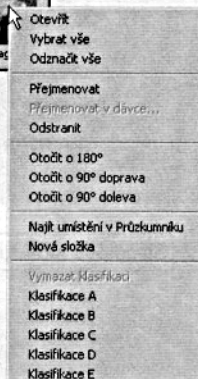
- Otočení o 90° doprava - klepnout levým tlačítkem myši.
- Otočení o 90° doleva - podržet **ALT** a klepnout levým tlačítkem myši.
- Otočení o 180° - opakovaně klepnout levým tlačítkem myši.

Pokud označíte více souborů (např. pomocí myši a klávesy **CTRL**), můžete jejich otočení provést najednou. Samozřejmě u všech, které jste označili, bude otočení ve stejném směru.

Tip: Pokud používáte digitální fotoaparát, je dobré si zvyknout používat pro focení objektů na výšku jen jednu polohu fotoaparátu. Mohlo by se to zdát zbytečné, ale při větším počtu snímků zjistíte, oč jednodušší je otočit snímky jen jedním směrem (než se u každého zvlášť rozhodovat, zda ho máte otočit doprava, či doleva).

Otáčet obrázky umí obvykle i sám fotoaparát, ale tato operace vám zbytečně odčerpává energii z baterií.

Upozornění: Některá informační okna nabízejí zaškrtnávací políčko s textem **Příště nezobrazovat**. Pokud je zaškrtnete, nebude se vám toto hlášení již příště zobrazovat a vaše práce se zrychlí. Rozvažte ale, zda je to rozumné v situaci, kdy program používá více uživatelů, například ve škole.

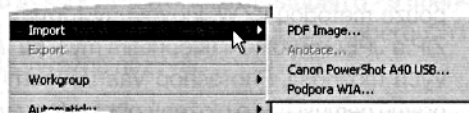
Klasifikace

V místní nabídce máte k dispozici klasifikaci, tedy možnost přiřadit každému souboru některé z písmen A až E. Pokud si ale nastavíte Prohlížeč na zobrazování velkých miniatur s klasifikací (rozevírací nabídka **Zobrazovat**, volba **Velké s klasifikací**), budete si text v políčku **Klasifikace** moci zadat dle libosti - stačí klepnout myší za slovo Klasifikace a psát.

Prohlížeč souborů má ještě další zajímavé funkce, ty však přesahují rámec této knihy. K seznámení se s nimi můžete využít **Nápovědu programu** - klávesa **F1**.

IMPORT

Příkaz **Import** v nabídce **Soubor** slouží především k přístupu k zařízením, která zpracovávají obraz. Těmi jsou obvykle skener a fotoaparát. Na obrázku vidíte položku **Canon PowerShot A40 USB...**. Znamená to, že v počítači je instalován program pro komunikaci s digitálním fotoaparátem a Photoshop vám k němu umožňuje přístup přímo ze své nabídky. V praxi to znamená, že můžete do Photoshopu přímo skenovat (je-li skener instalován), nebo kopírovat („stahovat“) fotografie z paměťové karty ve fotoaparátu.

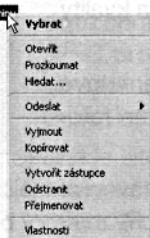
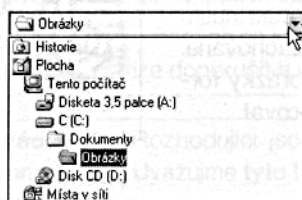

Upozornění: Položka **PDF Image...** umožňuje otevřít obrázky, které jsou součástí dokumentu ve formátu PDF. Pokud chcete otevřít celý dokument (respektive některou jeho stránku) jako celek (obrázky i text), použijte příkaz **Otevřít** z nabídky **Soubor**.

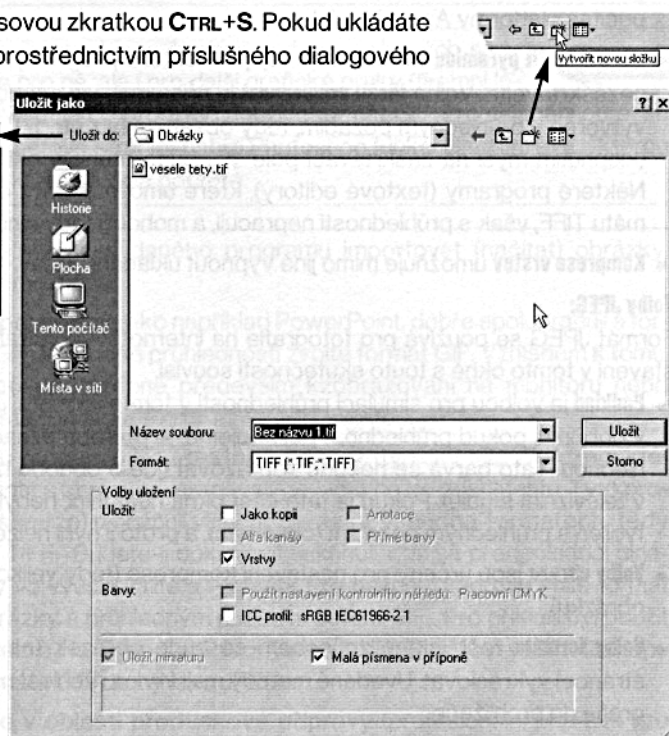
ULOŽENÍ SOUBORU

Soubor uložíte volbou **Uložit** v nabídce **Soubor**, nebo klávesovou zkratkou **CTRL+S**. Pokud ukládáte nový soubor, který ještě ukládán nebyl, budete muset prostřednictvím příslušného dialogového okna zadat některé údaje:

- **Uložit do** je rozevírací nabídka umožňující přechod do jiné složky nebo na jiný disk (například disketu). Photoshop vás nasměruje buď do předvolené složky, nebo to té, do které naposledy ukládal. Pokud potřebujete založit složku novou, není potřeba opouštět toto dialogové okno (a spouštět například Průzkumník Windows). Novou složku založíte klepnutím na tlačítko a zapsáním názvu nové složky do rámečku . Psaní názvu ukončíte stisknutím klávesy **ENTER**. Pokud potřebujete složku odstranit nebo přejmenovat, použijte pravé tlačítko myši k vyvolání místní nabídky.

- **Název souboru** zadávejte co nejvýstižněji podle jeho obsahu.
- **Formát** (neboli typ souboru, jak možná tuto volbu znáte třeba z Wordu či Průzkumníku) nabízí výběr z řady možností. Nejvýznamnější formáty jsme si popsali již na straně 6. Podle toho, který formát zvolíte, budete před dokončením ukládání procházet ještě jedno doplňkové dialogové okno. O něm se dočtete na další stránce.
- **Volby uložení** jsou doplňující údaje pro uložení souboru a mohou se lišit podle zvoleného formátu. S obrázkem se do souboru totiž mohou ukládat i další údaje, jako je komentář (textový i zvukový), vrstvy, alfabany. Pokud některý formát (např. BMP) toto neumí, zobrazí se u příslušného zatržítka symbol . V další části se dají nastavit vlastnosti barev, jako je barevný profil (používají profesionálové pro zachování barevné věrnosti obrázku na různých zařízeních: skener, monitor, tiskárna). Poslední nastavení se týká velikosti písmen v příponě souboru - některé systémy (obvykle na internetových serverech) pracují s malými písmeny.

Upozornění: V této knize se budeme věnovat pouze těmto vybraným formátům: PSD (Photoshop Document), TIFF (Tagged-Image File Format), JPEG (Joint Photographic Experts Group) a GIF (Graphics Interchange Format).

Tip: V rámci Voleb uložení věnujte pozornost zejména možnosti ukládání s vrstvami. Formáty PSD i TIFF to umí volitelně, ale formáty JPEG a GIF při uložení spojí všechny vrstvy (nenávratně) do jedné.

Jakmile potvrdíte uložení (klepnutím myši na tlačítko **Uložit**), následuje v případě formátů TIF, JPEG a GIF ještě jedno dialogové okno. Jaké vlastnosti ukládaného souboru zde nastavujete, si povíme nyní.

Volby TIFF:

- **Komprese obrazu** se u tohoto formátu dříve nepoužívala nebo byla možná pouze metodou LZW. Inovovaný formát TIF nabízí kompresi i metodou ZIP a JPEG. Zvolíte-li (klepnutím myši na) některou z těchto dvou nových možností, Photoshop vás upozorní na fakt, že starší verze programů nemusí takto uložený obrázek otevřít. To znamená, že vložení (import) obrázku z tohoto souboru do např. staršího textového editoru nebude možné (program ho neumí dekomprimovat, rozbalit). Volbu JPEG bude potřeba ještě upřesnit úrovní kvality. To je možné provést některým ze třech způsobů: zápisem čísla (1 až 12) do políčka Kvalita, výběrem z nabídky (položky **Nízká**, **Střední**, **Vysoká** či **Maximální**), anebo pomocí posuvníku (krajní hodnoty: velký soubor, malý soubor).
- **Pořadí bytů** ponechte na nastavení IBM PC, pokud neukládáte soubor pro počítač platformy Apple Macintosh.
- Volbu **Uložit pyramidu obrazů** podporují jen některé programy, proto raději nezaškrťávejte. Volba **Uložit průhlednost** je přístupná, jen pokud byl soubor vytvořen s průhledným pozadím, tedy obsahem (viz str. 17). Zaškrtnutím (klepnutím myši na zaškrťovací pole) bude průhlednost zachována. Některé programy (textové editory), které umožňují vložit obrázky formátu TIFF, však s průhledností nepracují, a mohou ji tedy ignorovat.
- **Komprese vrstev** umožňuje mimo jiné vypnout ukládání vrstev.

Volby JPEG:

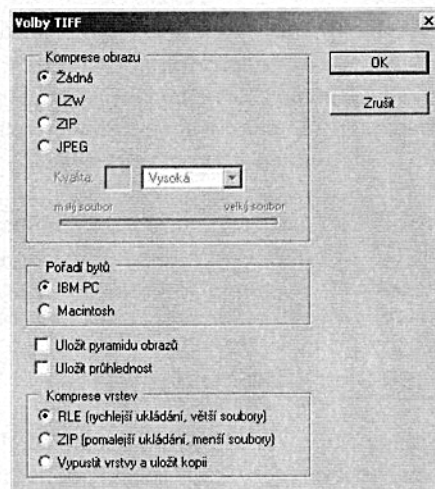
Formát JPEG se používá pro fotografie na internetových stránkách a nastavení v tomto okně s touto skutečností souvisí.

- **Podklad** je volbou pro simulaci průhlednosti v tomto formátu. Jednu barvu v obrázku, pokud průhlednost požadujeme, je potřeba označit jako průhlednou. Tato barva se nebude zobrazovat (jde o obdobu tzv. klíčování v televizním studiu). Pokud je tato část okna neaktivní, nebyl soubor vytvořen s průhledným pozadím (obsahem), a proto ji nyní nelze nastavit.
- **Volby obrazu** jsou určeny pro nastavení komprese (tedy velikosti a kvality obrázku).
- **Volby formátu** řeší, jakým způsobem se bude obrázek (na internetové stránce) vykreslovat. Uvedené metody mají vliv na rychlost načítání fotografie do prohlížeče.
- **Velikost.** Ve spodní části okna jsou podle výše provedených nastavení aktualizovaně zobrazovány hodnoty o datové velikosti obrázku (obvykle v kilobytech - K) a čase (v sekundách), za který bude obrázek v internetovém prohlížeči zobrazen. To ovšem souvisí s rychlostí připojení k internetu - běžné hodnoty zvolíte z připojené rozevírací nabídky.

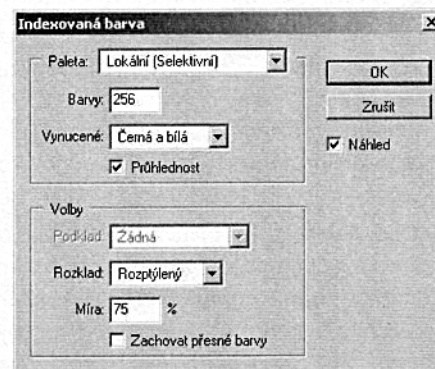
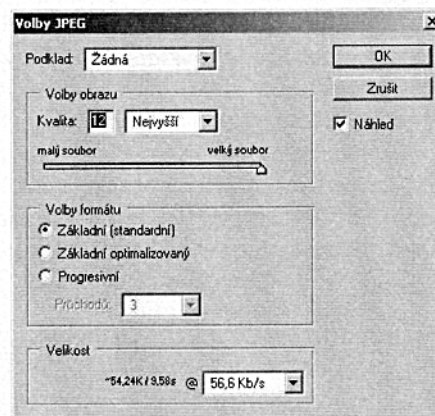
Pokud máte v pravé horní části tohoto okna zatrženo zobrazování náhledu, můžete změny, které provádíte, vidět přímo v obrázku (leží pod tímto oknem).

Indexovaná barva (volby GIF):

Pokud je obrázek, který chcete uložit, v barevném režimu RGB, pak dialogové okno požaduje nastavení způsobu převodu barevného režimu na tzv. indexované barvy. Detailní popis těchto voleb vynecháme, neboť pro ukládání internetové grafiky má Photoshop lepší nástroj, a to **Uložit pro Web...**, o kterém se dočtete dále.

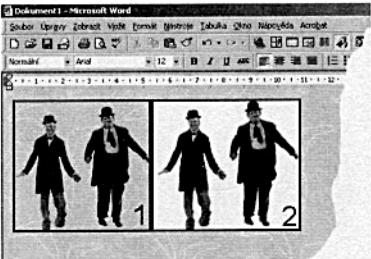

Upozornění: Chcete-li zachovat průhlednost, nebude možné použít kompresi JPEG.

Upozornění: V nabídce **Soubor** se nachází i položka **Uložit jako...** (SHIFT+CTRL+S). Tato volba vždy vyvolá dialogové okno (viz str. 21), kde můžete měnit umístění, název či formát souboru. Položka **Uložit** slouží k průběžnému ukládání a vyvolá dialogové okno pouze při prvním ukládání. Je-li tato položka „vyšedlá“, je váš nový soubor prázdný, nebo od posledního uložení nedošlo k žádné změně.

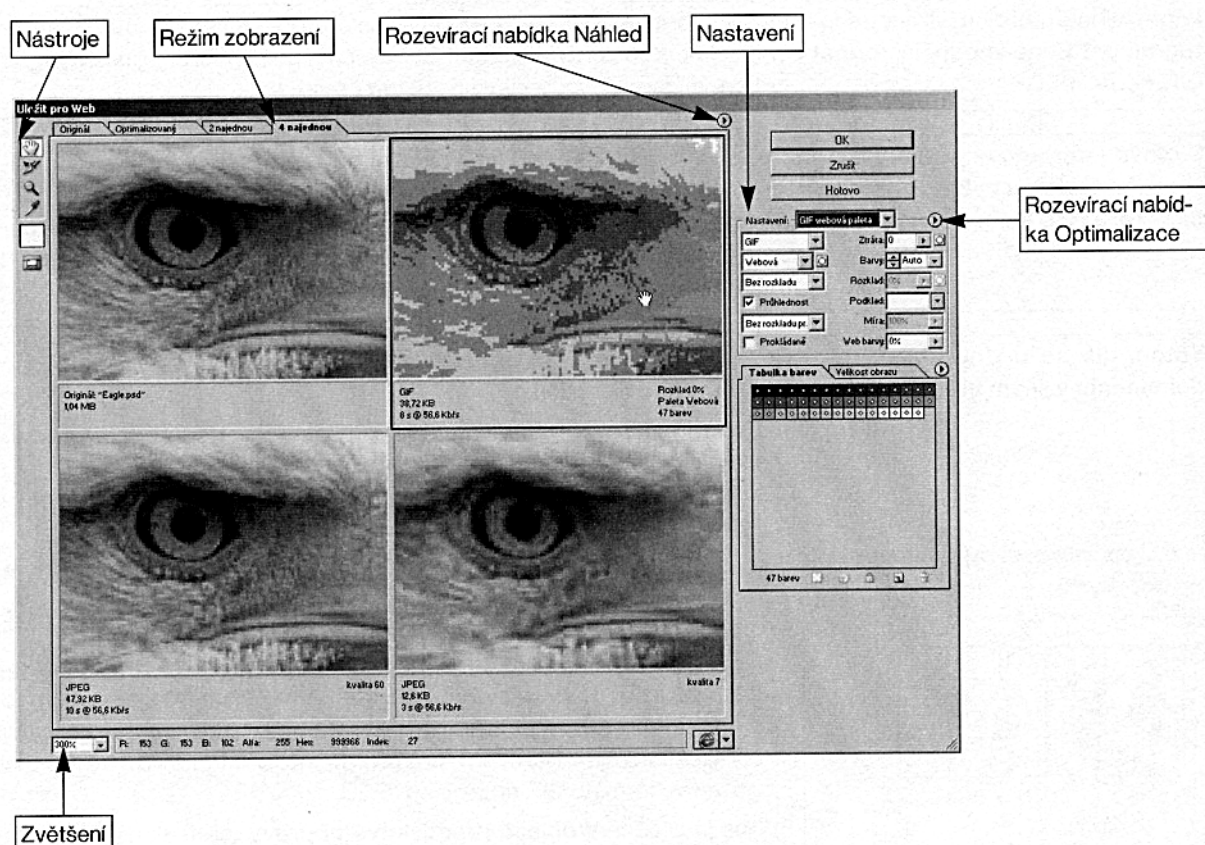
Ukládání souborů ve Photoshopu, s ohledem na množství nejrůznějších nastavení, může být zpočátku pro nezkušeného uživatele poněkud nepřehledné. Z tohoto důvodu bude užitečné udělat jednoduchý přehled formou doporučení pro nejběžnější situace.

Mám fotografie, které budu potřebovat vytisknout (např. na inkoustové či laserové tiskárně).	Zvolte formát JPEG se střední nebo vyšší kvalitou obrazu, tj. stupeň 6 - 9 (menší komprese). Uložení ve formátu TIFF je také možné, ale soubory „zaberou“ na pevném disku více místa a kvalita se výrazně nezvýší.
Ukládám fotografie, které budu posílat jako přílohu elektronické pošty (e-mailu).	Rozhodně zvolte formát JPEG s nižší až střední kvalitou obrazu (stupeň 3 - 6), neboť soubory budou mít menší datovou velikost a odesílání i příjem e-mailu s fotografiemi v příloze proběhne rychleji.
Připravuji internetovou stránku s fotografiemi. Bude vhodnější formát GIF, nebo JPEG?	Použijte formát JPEG se střední kvalitou obrazu (stupeň 4 - 5). Pro internetové stránky se sice používá i formát GIF, ale příliš se nehodí pro obrázky s plynulými barevnými přechody, jakými jsou fotografie.
Pro své internetové stránky jsem si ve Photoshopu vytvořil ovládací tlačítka. Jak je mám uložit?	Ovládací tlačítka (butony) jsou častým prvkem webových stránek a obvykle se pro ně, ale i pro další grafické prvky (firemní loga, efektní nápisy, reklamní proužky) používá formát GIF. Pro ukládání obrázků určených na internetové stránky nabízí Photoshop funkci Uložit pro Web..., kterou lze doporučit a o které se dále dočtete.
Fotografie se budou vkládat do dokumentu v jiném programu. 	Rozhodující jsou možnosti daného programu importovat (načítat) obrázky. Uvažujeme tyto tři možnosti: 1) Prezentační programy, jako například PowerPoint, dobře spolupracují s formáty JPEG i GIF. V případě průhlednosti zvolte formát GIF. Vzhledem k tomu, že prezentace jsou určeny především k zobrazování na monitoru nebo k projekci, postačí ukládat s nižší až střední kvalitou. 2) Další skupinou programů jsou textové editory (typicky MS Word), ve kterých budete chtít s obrázkem pracovat - vkládat ho do dokumentu. Tyto programy (novější verze) umožňují vkládat obrázky v mnoha formátech, tedy i JPEG, GIF a TIFF. Budete-li dokument tisknout, což se předpokládá, ukládejte obrázky ve vyšší kvalitě a rozlišení. Pro běžné fotografie volte formát JPEG, pro obrázky s průhledným pozadím potom GIF. Pro příklad byl použit obrázek Laurela a Hardyho s průhledným pozadím. První byl ve Photoshopu uložen ve formátu GIF, druhý jako JPEG. 3) Jiná je situace v oblasti předtiskové přípravy (profesionální příprava pro tisk v komerční tiskárně). Příslušné programy (například Adobe InDesign, QuarkXPress) lépe spolupracují s formátem TIFF. Ten je navíc schopen s sebou nést i informace o tzv. ořezové cestě, pomocí které jsou objekty z fotografie vymaskovány (jsou bez pozadí), jak můžete vidět na obrázku motýla. V oboru předtiskové přípravy se používá ještě jeden formát, a to zapouzdřený PostScript EPS. Nabízí další speciální funkce, například pro práci s barvami. Obrázek s ořezovou cestou může být těsně obklopen textem. S tímto efektem se setkáte například v časopisech. O MOTÝLECH I tento efekt znáte z časopisů. Titulek je zakrytý křídlem motýla díky ořezové cestě, která byla uložena s formátem TIFF.
Dávám ve Photoshopu dohromady více fotografií. Jak ukládat soubor s více vrstvami?	V případě, že pracujete s více vrstvami, je dobré pracovní soubor ukládat ve formátu Photoshopu, tedy PSD. Ve chvíli, kdy je kompozice z více obrázků dokončena, ji také uložte (volbou Uložit jako...) ve formátu, který potřebujete pro další práci.

ULOŽENÍ SOUBORU PRO WEB

V předešlém textu byla zmínka o možnosti ukládání obrázků pro web. Možná si položíte otázku, proč vůbec byla taková funkce vytvořena, proč nestačí volba **Uložit jako...** Obrázky pro internetové stránky jsou totiž velmi specifické a tvůrci profesionálních www stránek potřebují nástroje pro detailní odladění (optimalizaci) všech jejich prvků, tedy i obrázků. Už jenom letmý pohled na dialogové okno **Uložit pro Web** leccos napoví o možnostech tohoto ukládání. Podrobnější seznámení by vydalo na samostatnou knihu, proto se omezíme jen na základní vlastnosti, které využije běžný uživatel.

Hlavním úkolem tohoto dialogového okna (vyvoláte je příkazem **Uložit pro Web...** z nabídky **Soubor** nebo klávesovou zkratkou **ALT+SHIFT+CTRL+S**) je vybrat vhodné nastavení obrázku s ohledem na jeho kvalitu a barevnost na jedné straně a (datovou) velikost - tedy rychlost přenosu po internetu - na druhé straně. Nemusíte nutně rozumět všem nastavením, která se v tomto okně nacházejí. Orientujte se intuitivně pomocí náhledů.

Režim zobrazení

Čtyři záložky v horní části okna umožňují přepínat mezi čtyřmi variantami zobrazení ukládaného obrázku:

- **Originál** - obrázek se bude obrazovat pouze tak, jak byl ve Photoshopu otevřen.
- **Optimalizovaný** - zobrazí se náhled obrázku tak, jak se uloží. Promítají se do něj změny, které provádíte.
- **2 najednou** - uvidíte jak původní, tak optimalizovaný obrázek.
- **4 najednou** - obrazovka je rozdělena na čtyři pole. V poli vlevo nahoře je originál a v ostatních různé varianty optimalizovaných obrázků. Můžete tedy optimalizovat a porovnávat tři pracovní varianty a pak se pro jednu z nich rozhodnout. Vždy ale musíte mít některé pole aktivní (stačí do něj klepnout myší) - je zvýrazněno černým rámečkem. Provedená optimalizace (viz dále) se promítne do náhledu v aktivním poli. Povšimněte si také textu pod každým z obrázků. Jsou zde důležité informace: formát, velikost souboru, rychlost zobrazování v internetovém prohlížeči. Podle nich a podle vizuálního dojmu budete rozhodovat, které variantě (optimalizaci) dáte přednost.

Zvětšení

V této rozevírací nabídce si můžete zvolit vhodné měřítko zobrazení, nebo přímo z klávesnice zadat číselnou hodnotu.

Nástroje

Z vyobrazených nástrojů vám pomůže nástroj **Ručička** , který umožňuje posouvat (tažením myši) zvětšený obrázek. Nástrojem **Lupa** můžete pouze zvětšovat. Ostatní nástroje pro tuto chvíli nepotřebujete.

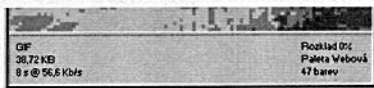
Rozevírací nabídka Náhled

V této nabídce lze zvolit rychlost připojení k internetu. Měli byste vybrat takovou, kterou jsou k internetu připojeni potenciální návštěvníci vašich webových stránek. Tato volba je důležitá pouze pro výpočet času, za který se obrázek vykreslí v internetovém prohlížeči. Tento čas je zobrazen pod náhledem. Berte ho jako orientační, neboť v reálné situaci obvykle působí ještě další faktory, které rychlost spíše snižují.

Nastavení

Věnujme se té části dialogového okna, které je označeno jako **Nastavení**. Je zde několik rozevíracích nabídek, z nichž základní je ta v samotném záhlaví. V ní vyberete některý z **předvolených formátů** současně s úrovní kvality (u formátu JPEG) nebo počtu barev (u formátu GIF). Jakmile klepnutím myši volbu provedete, proběhnou následující kroky:

- Předvolba se promítne do náhledu (aktivní pole s obrázkem) – kvalita se sníží nebo zvýší. Zároveň se pod náhledem aktualizuje statistika – informace o formátu, velikosti, rychlosti načítání, barvách nebo kvalitě.

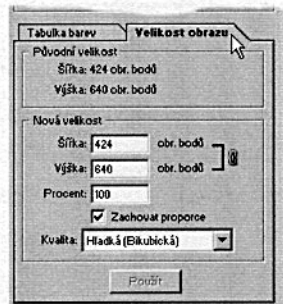
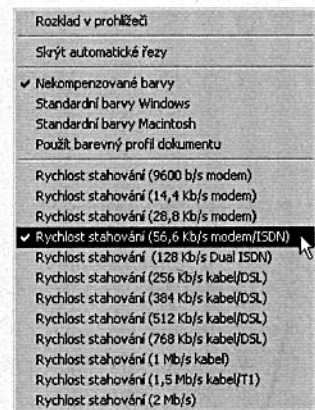
- Pozměnění se Tabulka barev (u formátu GIF).
- Změnění se ostatní rozevírací nabídky (jsou jiné pro formát GIF a pro formát JPEG).

V ostatních rozevíracích nabídkách máte možnost upravovat jednotlivé parametry. V tu chvíli ale opouštíte předvolené parametry a vytváříte vlastní (uživatelské) nastavení. To je možné uložit pro další opakované použití. Pokud však nemáte dostatek zkušeností, používejte předvolená nastavení a do dalších nabídek nezasahujte. Jistě je ale možné si cvičně vyzkoušet i ostatní dílčí volby a sledovat, jak se projeví v náhledovém obrázku.

Povšimněte si ještě záložky **Velikost obrazu**. Jsou zde uvedeny rozměry obrázku v obrazových bodech a zejména možnost tyto rozměry upravit. Úpravu velikosti můžete provést zásahem do políčka s procenty, nebo do jednoho z rozměrů (druhý se přepočte automaticky, je-li zatrženo nastavení **Zachovat proporce**). Důvody pro změnu velikosti obrázku mohou být dva:

- Potřebujete snížit datovou velikost souboru.
- Potřebujete dodržet pro webovou stránku určitý rozměr obrázku.

Zadané změny rozměru se provedou až ve chvíli, kdy klepnete myši na tlačítko **Použít**.

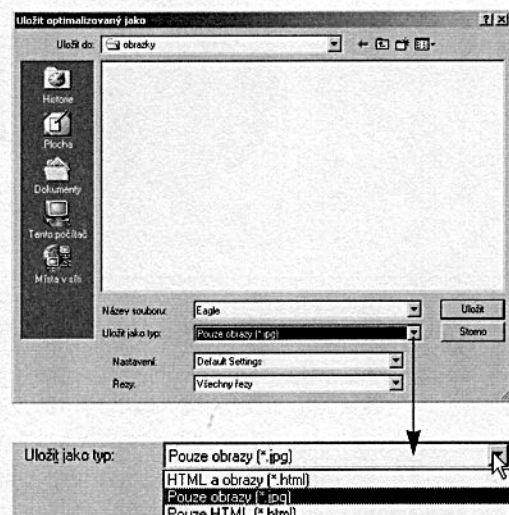
Upozornění: Již víte, že objem dat (neboli datovou velikost) obrázku ovlivňují jeho rozměry a rozlišení. Jestliže na tomto místě Photoshop nabízí možnost změny rozměrů, pak možnost měnit rozlišení zde nenajdete! Proto je vhodnější zabývat se rozměry a rozlišením již před vlastním ukládáním souboru. Kde se tak dá učinit, se dočtete v další části této knihy.

Dokončení uložení

Pro dokončení uložení klepněte na tlačítko **OK**. Tím obdržíte dialogové okno **Uložit optimalizovaný jako**, ve kterém by pro prosté uložení optimalizovaného obrázku stačilo klepnout na tlačítko **Uložit**. Pozastavme se ale ještě u nabídky **Uložit jako typ** v dolní části okna. Ta nabízí tři možnosti uložení:

- **HTML a obrazy.** Na zvolené místo se nejen uloží samotný soubor, ale též se automaticky vytvoří soubor typu HTML (internetová stránka) obsahující odkaz na daný obrázek.
- **Pouze obraz.** Uloží se jen obrázek v uvedeném formátu.
- **Pouze HTML.** Neuloží se soubor s obrázkem, ale HTML soubor s odkazem na tento obrázek.

V tuto chvíli se nacházíme na pomezí vytváření www stránek, což není cílem této knihy. S využitím nápovědy programu Photoshop můžete samozřejmě proniknout dále. K vytváření internetových fotogalerií se ale ještě dostaneme později.

PRÁCE SE SCHRÁNKOU

V následující textu se dozvíte, jak se ve Photoshopu pracuje se schránkou. Snad jen pro připomenutí: schránkou rozumíme virtuální místo v paměti počítače, kam je možné vložit data s tím, že je následně ze schránky můžeme vyjmout a použít (například v jiném souboru nebo i programu). Schránka se využívá ke kopírování nebo přesouvání. Obě uvedené operace jsou jedny z nejběžnějších při práci ve většině programů, Photoshop nevyjímaje. V dalších kapitolách je budeme často používat. Obecně má postup kopírování (respektive přesouvání) čtyři kroky:

- 1. krok:** označení nebo výběr toho, co se má kopírovat (přesouvat);
- 2. krok:** kopírování (**CTRL+C**) nebo vyjmutí (**CTRL+X**) dat do schránky;
- 3. krok:** přesun na místo, kam se má vkládat (jiný soubor, složka, disk, program, okno);
- 4. krok:** vložení dat ze schránky (**CTRL+V**).

Místo klávesových zkratk lze používat příkazy **Kopírovat**, **Vyjmout** a **Vložit** z nabídky **Úpravy**, nebo také tažení myši. Objekt zůstává ve schránce, dokud ho opakovaným použitím schránky nepřepíšete jiným, nebo dokud neprovedete restart počítače. To znamená, že opakováním 4. kroku (případně 3. a 4. kroku) můžeme objekt, který je právě ve schránce, „namnožit“ vícekrát.

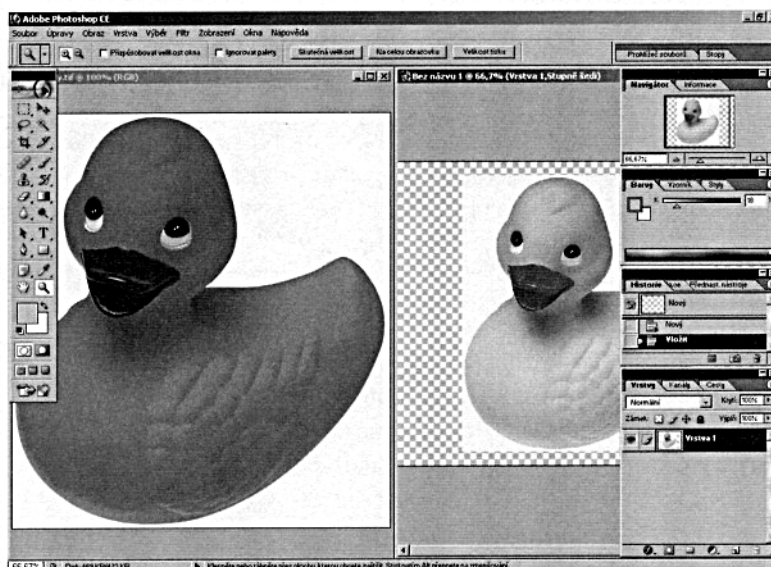
Úpravy		
Zpět Vybrat plátno		Ctrl+Z
Krok vpřed		Shift+Ctrl+Z
Krok zpět		Alt+Ctrl+Z
Zeslabit...		Shift+Ctrl+F
Vyjmout		Ctrl+X
Kopírovat		Ctrl+C
Kopírovat sloučeně		Shift+Ctrl+C
Vložit		Ctrl+V
Vložit dovnitř		Shift+Ctrl+V
Odstranit		

Jak je to ve Photoshopu?

Nyní si budete moci na následujícím příkladu vyzkoušet konkrétní použití schránky ve Photoshopu.

Vytvořte nový soubor s těmito nastaveními: velikost 800x600 bodů, rozlišení 300 dpi, režim stupně šedi a obsah (tj. pozadí) průhledný. Dále otevřte soubor Ducky.tif z tohoto umístění: C:\Program Files\Adobe\Photoshop 7.0 CE\Samples. Oba soubory uspořádejte jako dlaždice vedle sebe. Tím jste si připravili vše potřebné pro vyzkoušení kopírování mezi dvěma soubory. Úkolem je zkopírovat obrázek do prázdného souboru:

- 1. krok:** Klepněte myši do okna se souborem Ducky.tif (pokud není aktivní). Nyní proveďte výběr (možnosti výběru jsou ve Photoshopu natolik rozsáhlé a významné, že jim bude věnován samostatný prostor na dalších stránkách) klávesovou zkratkou **CTRL+A**. Dojde k orámování obrázku (celé plochy) přerušovanou „tekoucí“ čarou.
- 2. krok:** Proveďte kopírování do schránky (klávesovou zkratkou **CTRL+C**, nebo volbou v nabídce **Úpravy**).
- 3. krok:** Klepněte myši do druhého okna.
- 4. krok:** Dokončete operaci - vložte obrázek ze schránky (klávesovou zkratkou **CTRL+V**, nebo volbou v nabídce **Úpravy**).

Upozornění: Pro kopírování (či přesouvání) mezi soubory platí ve Photoshopu toto pravidlo: Vkládaný obraz se podřizuje nastavení souboru, do kterého je vkládán. Důsledky uvedeného pravidla:

- **Ztráta barev,** jestliže například vkládáte barevný obraz do souboru šedoškálového. Obráceně, tedy vkládáte-li černobílý obrázek do souboru v barevném režimu RGB (či CMYK), zůstane vizuálně černobílý, ale budete s ním moci pracovat jako s barevným obrázkem - můžete jej například kolorovat apod.
- **Změna rozlišení a rozměrů.** Jestliže vkládaný obrázek má jiné rozlišení než soubor, do kterého je vkládán, pak dojde k přepočtu jeho rozměrů vzhledem k novému rozlišení.

V předchozím příkladu jste ke kopírování použili klávesové zkratky, nebo volby z hlavní nabídky. Tuto akci lze provést i pomocí myši. K tomu je potřeba nejprve klepnout myši na nástroj **Přesun** v panelu nástrojů. Pak stačí (bez nutnosti provádět výběr) tažením myši (se stisknutým levým tlačítkem) z výchozího okna přesunout obrázek do okna cílového (a tlačítko myši uvolnit). V cílovém okně se ukazatel myši změnil tvar:

Kopírování mezi programy

Již bylo řečeno, že schránka se dá využít pro přenos dat mezi programy. Ovšem za jistých podmínek: zúčastněné programy musí princip schránky podporovat a přenášená data musí být v obou programech akceptovatelná. Malý příklad: tabulku z Excelu lze kopírovat do obrazového souboru Photoshopu, ale bude přijata jako obrázek (čili už nebude provádět výpočty apod.).

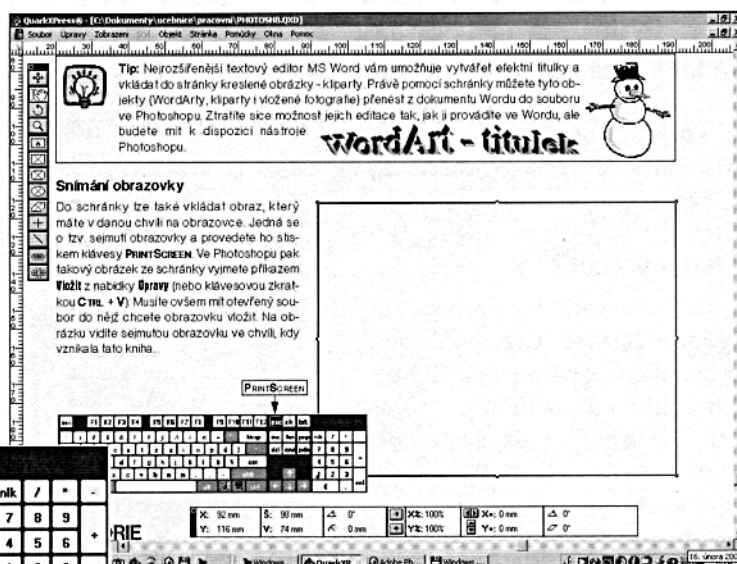
Tip: Nejrozšířenější textový editor MS Word vám umožňuje vytvářet efektní titulky a vkládat do stránky kreslené obrázky - kliparty. Právě pomocí schránky můžete tyto objekty (WordArt, kliparty i vložené fotografie) přenést z dokumentu Wordu do souboru ve Photoshopu. Ztratíte sice možnost jejich editace tak, jak ji provádíte ve Wordu, ale budete mít k dispozici nástroje Photoshopu.

WordArt - titulek

Snímání obrazovky

Do schránky lze také vkládat obraz, který máte v danou chvíli na obrazovce. Jedná se o tzv. sejmutí obrazovky a provedete ho stiskem klávesy **PRINT SCREEN**. Ve Photoshopu pak takový obrázek vyjmete ze schránky příkazem **Vložit** z nabídky **Úpravy** (nebo klávesovou zkratkou **CTRL+V**). Musíte ovšem mít otevřený soubor, do něž chcete obrazovku vložit. Na obrázku vidíte sejmutou obrazovku ve chvíli, kdy vznikala tato kniha.

HISTORIE

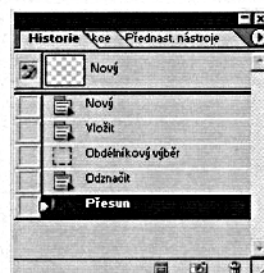
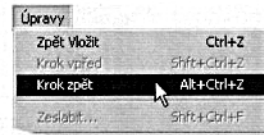
Většina programů umožňuje odvolávat provedené akce. Smysl této funkce je celkem jasný - zrušit akce provedené omylem, nebo ty, jejichž efekt není žádoucí. Photoshop nabízí tuto službu standardně v nabídce **Úpravy**:

- Položka **Zpět** *název akce* (**CTRL+Z**) zruší poslední provedenou akci - tu, která je v příkazu uvedena.
- Položka **Znovu** *název akce* (**CTRL+Z**) vrátí zrušenou akci (opět je uvedena v příkazu).

Oba uvedené příkazy se v nabídce **Úpravy** nachází na stejném místě. Může být tedy dostupný jen jeden z nich. Oba také pracují pouze s jedním krokem (akcí).

- Položka **Krok zpět** (**ALT+CTRL+Z**) umožňuje postupně rušit provedené akce, a to vícenásobně.
- Položka **Krok vpřed** (**SHIFT+CTRL+Z**) umožňuje vracet již zrušené akce (vícenásobně).

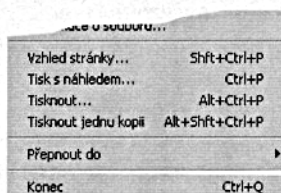
Tyto příkazy souvisí s paletou **Historie**. V ní se jednotlivé kroky, které s obrázkem ve Photoshopu provádíte, řadí do časového sledu (historie). Zde se můžete klepnutím myši na některou z položek vrátit zpět (respektive vpřed) o více kroků najednou.

TISK

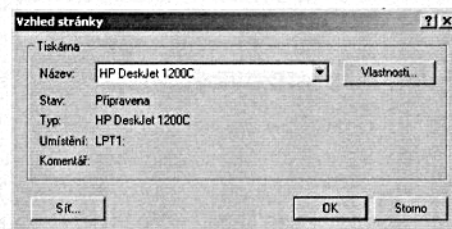
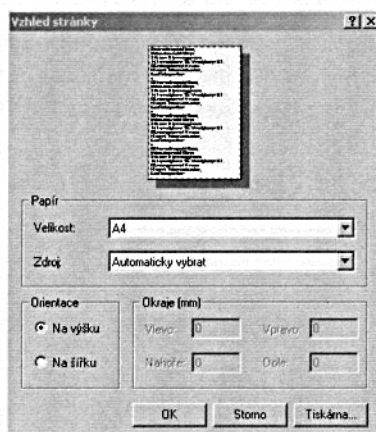
K tisku souborů (obrázků) se ve Photoshopu vztahují čtyři volby v nabídce **Soubor**:

- **Vzhled stránky...**
- **Tisk s náhledem...**
- **Tisknout...**
- **Tisknout jednu kopii**

Vzhled stránky

Touto volbou nastavíte základní parametry, jako je velikost papíru a orientace tisku. Další možnosti dostanete klepnutím na tlačítko **Tiskárna...** Okno, které se vám pak objeví, je určené k výběru tiskárny (pokud máte v počítači nainstalováno více tiskáren - nemusí být fyzicky přítomné, jde o instalaci softwarovou). K nastavení vlastností zvolené tiskárny použijte tlačítko **Vlastnosti**. Vlastnosti, které pak budete moci nastavovat, jsou vázané na konkrétní typ tiskárny a mohou se výrazně lišit. Volba **Vzhled stránky** tisk pouze přednastavuje, ale nespouští. Z tohoto důvodu je typickým příkazem pro tisk ten následující - **Tisk s náhledem**.

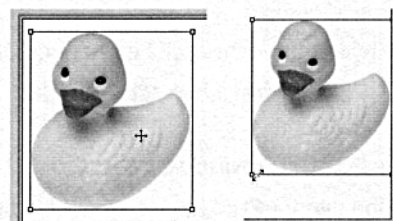
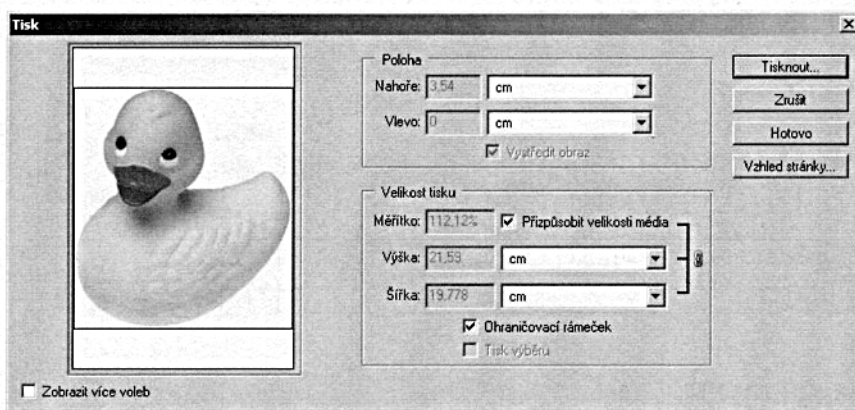

Tisk s náhledem

Tuto volbu vyvoláte i obvyklou klávesovou zkratkou **CTRL+P**. V tomto dialogovém okně nastavujete polohu obrázku na papíře a zvětšení či zmenšení výsledného tisku. Zmenšení obrázku využijete například tehdy, když je obrázek větší než papír (nevytiskl by se celý). K tomu lze využít volbu **Přizpůsobit velikosti média** (papíru).

Velikost i polohu lze měnit buď zadáváním číselných hodnot do příslušných políček, nebo „ručně“ tážením myši v náhledovém obrázku. V tomto případě musíte mít zatrženou volbu **Ohraničovací rámeček**. První ukázka (obrázek vpravo) zachycuje změnu polohy (posouvání) náhledu, druhá změnu velikosti (ta je vždy proporcionální). Ohraničovací rámeček se netiskne.

Další možnosti se zobrazují při zatržení volby **Zobrazit více voleb**. Jedná se o nastavení pro případ zhotovování litografií nebo nátisku a běžný uživatel je nevyužije.

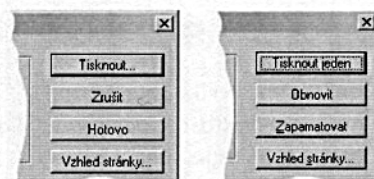
Tip: Volba **Tisk výběru** umožňuje vytisknout jen část obrázku vymezenou tzv. výběrem. Výběr je potřeba provést před tiskem, musí být obdélníkový a bez prolnutí (o možnostech výběru se dočtete v další části knihy).

Upozornění: Změna velikosti, kterou zde případně provedete, se týká pouze dat odesílaných na tiskárnu. Nemění se tím nastavení v souboru uloženém na disku. Zvětšení, ale i zmenšení obrázku má vliv na kvalitu a barevnou věrnost tištěného obrázku.

Máte-li provedeny volby velikosti a polohy obrázku, můžete pokračovat několika variantami, které vidíte jako tlačítka v pravé části okna. Stisknete-li navíc klávesu **ALT**, některá tlačítka se změní.

- **Tisknout...** a **Tisknout jeden** vyvolá dialogové okno pro zadání počtu kopií, výběr tiskárny a určení jejich vlastností pro tisk.
- Tlačítko **Zrušit** vás vrátí zpět do Photoshopu bez provedení tisku a zapamatování nastavení, která jste provedli.
- Volba **Obnovit** vrátí nastavení tohoto dialogového okna na hodnoty, které byly při jeho otevření.
- Klepnutím na tlačítko **Hotovo** dojde k zapamatování vašich nastavení a okno se zavře bez provedení tisku.
- Volba **Zapamatovat** provede totéž jako **Hotovo**, ale nezavírá dialogové okno.
- **Vzhled stránky** zvolte, chcete-li nastavit velikost papíru a orientaci tisku.

Tisknout

Tato možnost tisku nesouvisí s programem Photoshop. Jedná se o dialogové okno operačního systému, ve kterém se určuje výběr tiskárny a jejích parametrů. Volbu **Tisknout...** můžete použít v případě, že nechcete měnit velikost a polohu obrázku na stránce.

Tisknout jednu kopii

Tento příkaz provádí tisk bez dialogového okna, tedy přímo na předvolenou tiskárnu a s parametry, které byly určeny dříve, nebo s parametry výchozími.